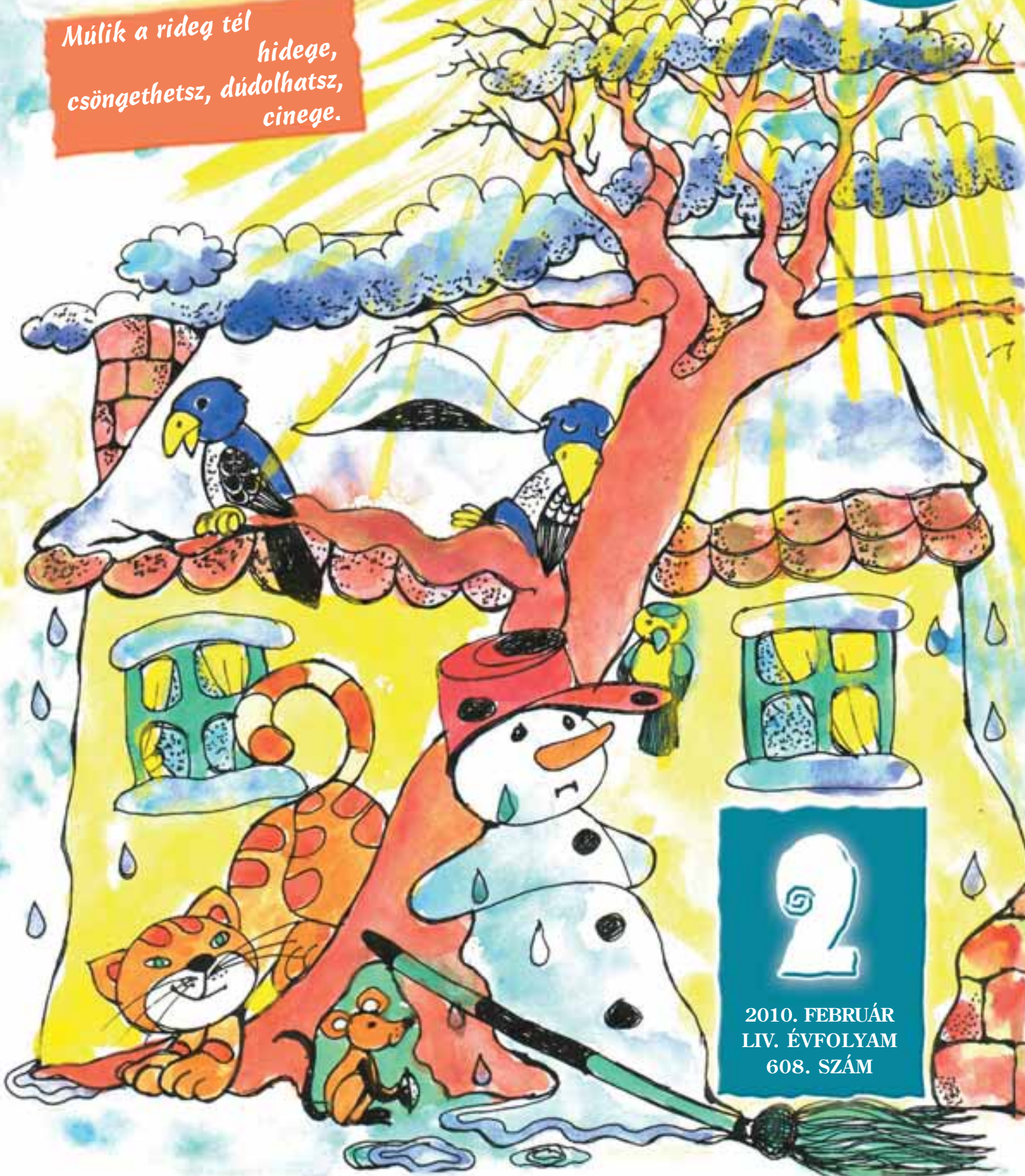

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

Múlik a rideg tél
hidege,
csöngethatsz, dúdolhatsz,
cinege.

2

2010. FEBRUÁR
LIV. ÉVFOLYAM
608. SZÁM

LÁSZLÓ NOÉMI

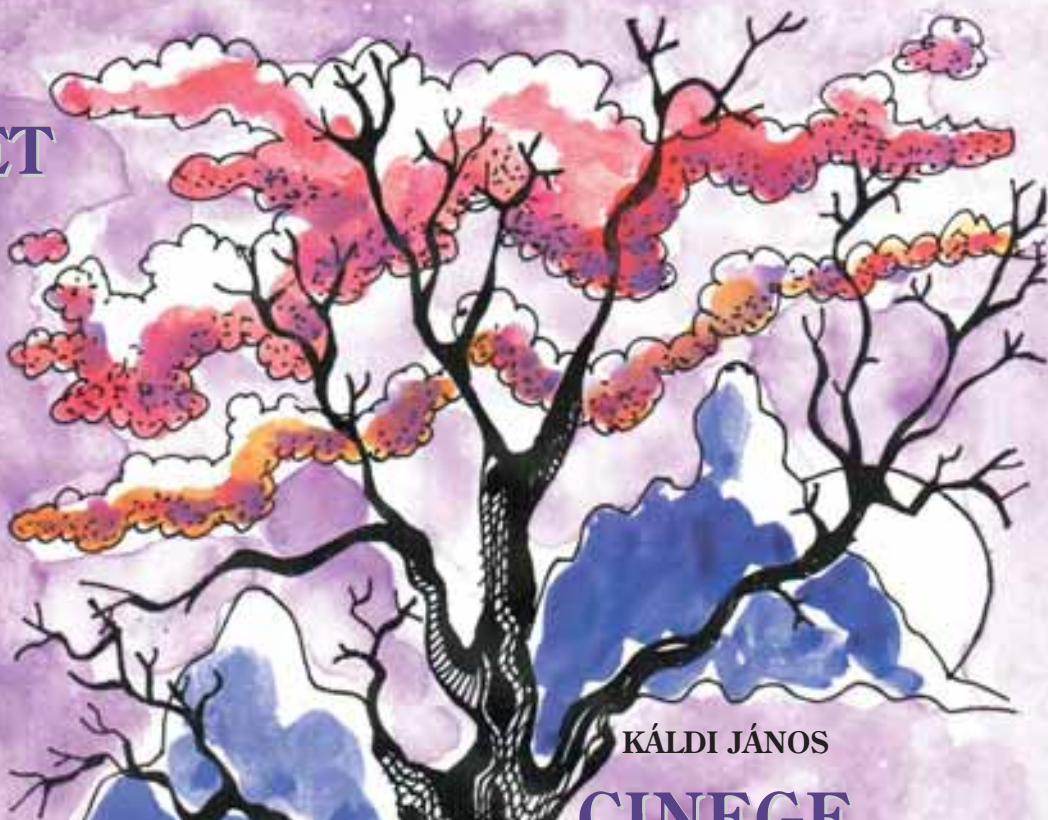
ÖLTÖZŐ TERMÉSZET

Fodros az ég alja:
a felhők bodrait
rojtos ág takarja.

Cakkos a nád széle:
borzosan lóg a tó
fagyos közepébe.

Fényes a hegy háta:
vakító havakkal
dől az éjszakába.

Rongyos a fák karja:
szikrázó bolyhait
a szél lekaparja.

KÁLDI JÁNOS

CINEGE- BIZTATÓ

Múlik a rideg tél
hidege,
csöngethetsz, dúdolhatsz,
cinege.

Álomi szárnyakon
húz a Nap.
Színarany szirmai
hullanak.

Ahol száll, teremti
a csodát.
Búvölik jegenyék,
rózsafák.

Cinege, csengőcske,
mondhatod
gyógyító, tündéri
mondatod.

Fényesül a mező,
a vadon,
Fújhatod a dalod
szabadon.

TÓTH ÁGNES

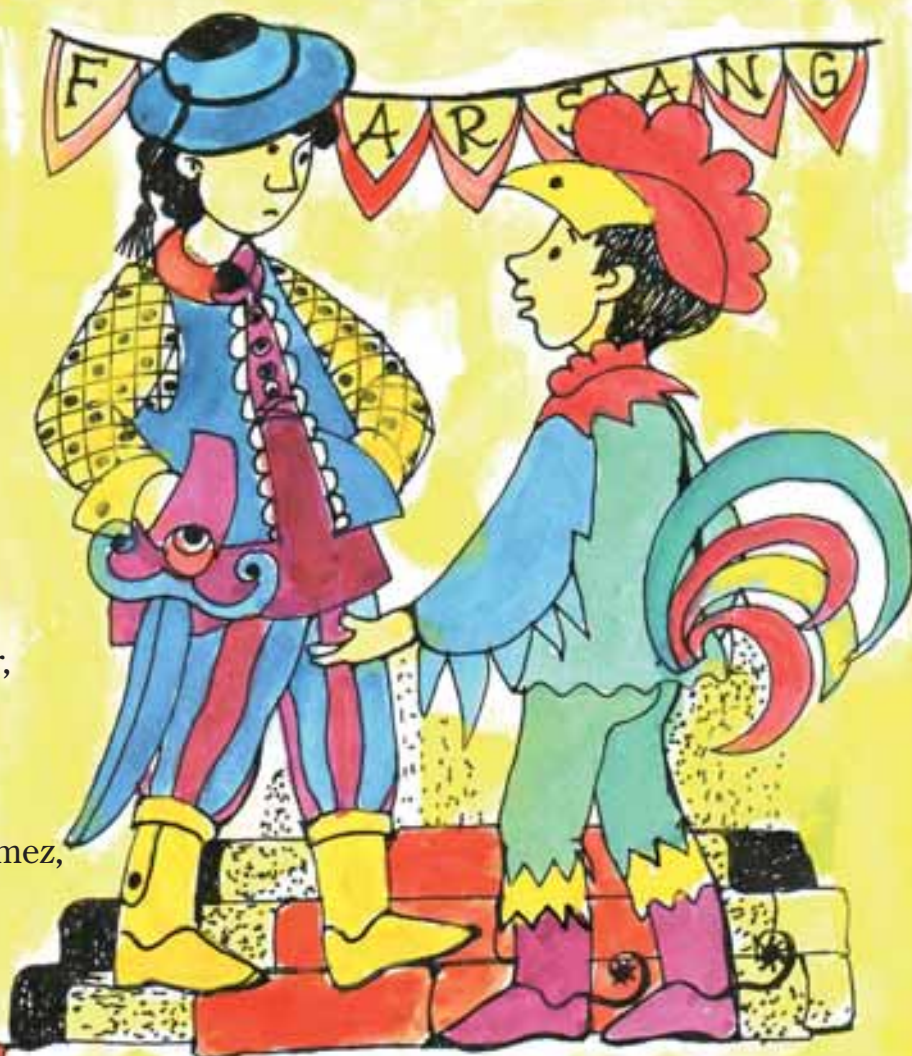
FARSANG

Mi legyek a maszkabálon?
Valóság legyek vagy álom?
Vagy a négy évszaktól tavasz?

Hófehér tél, amint havaz?
Lehetnék ősz, lehetnék nyár,
Békakirály, ki csókra vár,
Törpe, tündér, bósz óriás,
Büszke kakas, vén Tóbiás,
Döbrögi nagy, kerek hassal,
Csokitorta tejszínhabbal,
Ordas farkas, ősz nagymama,
Piros orrú Jancsi baba.

Két zsemle közt szendvicsemler,
Kalóz, doktor vagy pékmester,
Gonosz sárkány három fejjel,
Robot, zsaru, hős Pókember.

Nagyi rám szól: – Nincs több jelmez,
Nincs, ki alakodra tervez,
Oly sovány vagy, gyere, egyél,
Vagy te legyél a seprűnyél!

Dallam, szöveg: GRYLLUS VILMOS

1. Bál, bál, masz-ka-bál! Min-den jel-mez ké-szen áll,

szól a nó - ta, mesz-sze száll: Áll a bál, áll a bál,

áll a fé-nyes masz-ka-bál! áll a fé-nyes masz-ka-bál!

2. Bál, bál, maszkabál!

Tarka-barka sapka, sál,
málnaszörp és szalmaszál:
Áll a bál, áll a bál,
áll a fényes maszkabál!

3. Bál, bál, maszkabál!

Julcsi, Panka, Pista, Pál
karja, lába táncra áll:
Áll a bál, áll a bál,
áll a fényes maszkabál!

DÖBRENTÉY ILDIKÓ

MIÓTA FARSANGI A FÁNK?

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy ember. Nem tudom, igaz-e, de azt beszélik róla, hogy mindig a kalapja alatt hordta a fejét. Amúgy rendes, erős ember volt, csak a fülhallása volt gyönges. Mindig Marcsának értette a harcsát.

Volt annak az embernek egy felesége. Mondják, az meg olyan asszony volt, hogy mikor nézett, mindig nyitva volt a szeme. Egyébként ügyes, dolgos asszony volt, csak erősen feledékeny. Mindig elfeledte, hol csípi a bolha. Aztán máshol varkarta.

Volt annak az embernek meg az asszonynak két fia: Gyurka meg Bözsi. Úgy akarom mondani, hogy volt két lányuk: Bözsi meg Gyurka. Jobban mondva volt nekik egy fiuk, Palkó.

Na, ez a Palkó egy kicsit tátott szájú legény volt, de az anyja nagyon szerette. Mondta is neki:

– Lelkem fiam, szemem fénye! Mit ennél?

Palkó épp a farsangi bálba készült. Gondolkodott erősen, aztán azt felelte:

– Én, édesanyám, most elmegyek a bálba, aztán ha megjövök, ennék egy tál fánkot.

– Jól van, édes fiam – mondta a feledékeny asszony –, menjél csak, táncoljál, mulassál! Mire megjössz a bálból, meglesz a fánk.

Körülnézett a tátott szájú legény, milyen maskarába öltözzön, hát, öregember gúnyát húzott magára.

– Rám ismer-e így, édesanyám?

– Én nem, lelkem fiam, hacsak nem a tátott szádról. De különben aztán egyáltalán nem, szemem fénye. Mit ennél? – Mert máris elfeledte a fánkot.

– Hiszen tudja, édesanyám, fánkot!

Elment a bálba, ott beült a sarokba, jó messze a táncolóktól.

Hipp, hopp, farsang!

Itt ölték az ártányt,
nem adják a máját,
csak a szalonnáját.

Csúszunk, buktunk a jégen,
szintúgy másztunk a jégen,
szabadságot vettünk,
hogy idejöhessünk.

Kelj fel, gazda, kelj fel,
száll az Isten a házadra,
sereg angyalával,
vetett asztalával,
teli poharával.

Otthon az anyja meg hívta a süket urát:

– Menjen kend a kamrába, hozza ki a sodrófát!

– Jól van – felelte az ember. Csakhogy ő úgy értette, hogy húzza ki a körtefát. Ment az udvarra, kezdte kihúzni a körtefát. A sok téli körte mind a földre potyogott. Akkor fejszét fogott, s nekiállt, hogy kivágja a fát. Nézte a szomszédja, s kér-

dezte, de jó hangosan ám:

– Miért vágja kend azt a körtefát, szomszéd?

– Hát csak, hogy jobb legyen a fánk.

– Hiszen, ha attól jobb a fánk, nekünk is van körtefánk – gondolta a szomszéd, s nekiállt ő is körtefát vágni. Meglátta ezt az ő szomszédja, s gondolta:

– Nekünk nincs körtefánk, csak almafánk. Hiszen, ha attól jobb a fánk! – S kivágta az almafáját. Meglátta ezt az ő szomszédja, s gondolta:

– Nekünk nincs almafánk, csak barackfánk. Hiszen, ha attól jobb a fánk! – S kivágta a barackfáját. S így sorban, végig a falun, a szomszédok mind kivágták a körtefákat, almafákat, barackfákat.

Kisvártatva kiment az udvarra a feledékeny asszony. Látta a földön a sok téli körtét.

Mondta a süket urának:

– Főzzön kend pálinkát!
– Jól van – felelte az ember. Csakhogy ő úgy értette, hogy fejje meg a Márikát. Az volt az egyetlen tehenük. Ment a pajtába, s kezdte fejni a Márikát. Annak se kellett több, nem szokták őt fényes nappal fejni, rúgott kettőt, egyet jobbra, egyet balra, s úgy rontott ki a pajtából, mint a tej a fazékból.

– Jaj, fogja meg a tehenet! Fogja meg a tehenet! – sivalkodott az asszony.

– Jól van – felelte az ember. Csakhogy ő úgy értette, hogy bontsa le a fedelet. Fogta a létrát, mászott a tetőre, kezdte bontani a fedelet. Épp erősen hullott a havas lucsok, az mind becsurgott a házba.

– Mit csinál maga szerencsétlen? – sopánkodott az asszony. – Hogy sütöm ki így a fánkot?
– Mert valahogy hirtelen eszébe jutott a fánk.

Na, ha eszébe jutott, mindjárt térült-fordult, dagasztott, kelesztett, szaggatott, s már sütötte is a fánkot. Mikor elkészült, azt gondolta:

– Mire várjak, lelkem fiam? Elviszem ezt a jó gyöngé fánkot neked a farsangi bálba.

Amint megérkezett, a jó édes illatra mindjárt abbahagyták a maskarások a táncot, s odagyűltek az asszony köré. Nézte a feledékeny asszony a sok tündért meg szörnyeteget, s közben töprenkedett, hogy melyik is lehet az ő fia:

– Melyiknek adjam a fánkot? A medvének? A lidércnek? A bajszos menyecskének? – Mert már elfeledte, hogy az ő lelke fia öregembernek öltözött.

– Legjobb lesz, ha mindnek adok – gondolta – akkor biztosan kap az enyém is.

Úgy is tett, kapott a fánkból mindenki. Csak a tátott szájú öregembernek nem jutott a sarokban.

– Minek annak, evett az már eleget – gondolta az asszony.

Hát, abban a pillanatban felállt az öregember, s elkiáltotta magát örömmel:

– Édesanyám, meghozta a fánkot?

Elszégyellte magát a feledékeny asszony. Futott haza, sütött még egy tál fánkot, vitte vissza nagy sebesen a bálba. Futott egyenesen a sa-

rokba, a fiához. Az meg, ahogy fogná, kiejtette a kezéből a tálat, a fánk szétgurult, erre a maskarások, mint az ölbeli gyerekek, négykézláb futottak felkapkodni.

Szerencsére egy kicsi fánk mégis a legény szájába pottyant, így hát neki is jutott. Jóízűen megette, s azt mondta:

– Ez jólesett, édesanyám! Ez volt a legjobb ebben a bálban, ez a farsangi fánk.

Hát azóta hívják a fánkot farsangi fánknak.

Így volt, nem így volt, égből pottyant mese volt!

BAK SÁRA rajzai

MÁTÉ ANGI VOLT EGYSZER EGY SZÉL

Volt egyszer egy szél. Ott lakott a városban, néha a fák lombjában, néha a szűk utcák sarkán lakott, szürke és súlyos volt, akár egy krumplirakás.

Történt egyszer, hogy ez a szél éppen valami szűk utcából szuszogott elő, amikor azt érezte, olyan hangokat hall, amiktől rezegni kezd, ő is és a körülötte levő világ is: valami habagó bűgást hallott. Rögtön tudta, hogy neki ez a hang rokona, lódult is a füle után, oda, ahonnan a hangok jöttek: leereszkedett egy lépcsőn, ott találta magát egy téren, ahol tollas fejű emberek muzsikáltak, bűgatták habagó hangszereiket.

– Indiánok – mondta egy kisfiú.

A szél csak azt tudta: csoda-muzsika ez, rezgett benne a szürke és súlyos, már billegni kezdett a rezgéstől, döccent egyik lábáról a másikra, aztán fordult is egyet maga körül, s ahogy így táncolt, hoppsza, megbotlott, s már gurult is lefele egy olyan lépcsőn, ami magától mozgott.

– Nahát, de jó! – kiáltotta, aztán leérve a lépcső aljába, talált egy másik lépcsőt is, ami fölfelé mozgott, azon visszacócókázott, majd megint le, majd megint föl, és észre sem vette, hogy nagyon sok idő telt el így, s mire észbekapott, hogy újra látná a muzsikáló indiánokat, azoknak már hírük, poruk sem volt.

Lement akkor a szél a metrómegállóba – mert a lefele mozgó lépcsőkön oda lehetett jutni –, ott gubbasztott, míg megszólították:

– Merre mennél, szél? – kérdezte a

metrókocsi, mert mondanom sem kell, ő volt a kérdező.

– A muzsikásokat keresem, a habagó bűgást, a rezgető tekeredést, de nem találok – szólt ki gubbasztásából a szél.

– Gyere, ülj az ütközőimre, viszlek én, hozlak én, keresheted őket, gyereee! – mondta a metrókocsi, és már indult is, maga előtt tolva a természetes szelet, a szürkét és súlyosat, a majdnem krumplirakást.

Tolta a következő megállóig, s az ott várakozó emberek azt érezték, hohóó, elszáll fejükről a kalap, kezükből a metrójegy, mindjárt ők maguk is röpülnek, röpül zsebükből a papírzsebkendő, hátizsákukból a vajasszendvics. Kacagtak egy kicsit az emberek (persze, voltak olyanok is, akik nem kacagtak), majd felültek a beérkező metrókocsiba, hagytak maguk mögött néhány – még levegőben kerengő – papírzsebkendőt és metrójegyet.

A metrókocsi meg elindult, tolta tovább maga előtt a szelet, a szél minden megálló előtt megröptette az emberek haját, ruháját, szatyráját, hátizsákját, aztán leszállt az ütközőkről, felsuszogott a mozgólépcsőn, szétnézett, ott találja-e a muzsikásokat, akik indiánok.

Nem találta ott. Ilyenkor visszaszuszogott a mozgólépcsőn, lefele, visszaült a metrókocsi ütközőire, s azt motyogta:

– Menjünk – és ismét ment egy megállónyit.

Sehol sem találta a szél a tollasfejű, dallamokat rezgető indiánokat, akik csoda-hangokat muzsikálnak. Pedig napokig, hetekig kereste a nagy hegyek

közi járást, vizek zúgását üzenő hangokat, melyek az ő rokonai.

Térdig kopott a lába, ismerték már az emberek jól, mondták is a metrómegállóknál:

– Már beérkezett a szél, amit a metró tol maga előtt, röptető szél, szorítsuk a kalapunkat, a metrójegyünket, a szatyrunkat, mindent szorítsunk, mert elvisz, el ez a nagy szél!

És ilyenkor mindig voltak, akik kacagtak, és voltak, akik nem kacagtak.

A nagy, széltozó metrókocsi pedig járt, megállótól megállóig, vitte az embereket, és maga előtt tolt a szelet, egy kicsit szomorúan, mert a szél nem találta a muzikusokat, akik indiánok.

Egyik este, amikor a szél aludni érkezett – a metrókocsi tetejére vetett mindig ágyat, ott terpeszkedett hajnalig –, valami hangokat hallott. Habagó bűgást, rezgető tekeredést.

Kinyitotta nagyobbra a fülét, jól hallotta: nem fentről, a városból jönnek a csoda-hangok, hanem a metrókocsi környékéről, a sínek irányából.

Közelebb szuszogott, s látta, amint a metrókocsi kinyújtott ütközőivel kalimpál a talpfá-

kon, bongatja őket, mintha xilofonon muzsikálna.

A szélnek földbe gyökerezett a lába, majd dőccent egyik földbegyökerezett lábáról a másikra, aztán dúdolni kezdte a dalt, és néha összezsapta a tenyerét, hogy csittcsattcsattcsatt, táncolt lehunyt szemmel.

Rezgett a szélben a muzsika, a rokon, zúgtak az indiánok hegyei, vizei, dobogtattak a vadlovak.

NEMES NAGY ÁGNES
**EZT A VILLAMOS-
MEGÁLLÓNÁL
KELL MONDANI,
TÉLEN**

Álldiga és várdiga,
járdiga és tánciga.
Erre, arra,
arra, erre,
nincs semerre,
nincs semerre.
Álldiga és várdiga,
járdiga és tánciga,
seje-huja-haj!

KÁNYÁDI SÁNDOR
AKI FÁZIK

Aki fázik, vacogjon,
fújja körmét, topogjon,
földig érő kucsmába,
nyakig érő csizmába,
burkolózzék bundába,
bújjon be a dunyhába,
üljön rá a kályhára –
mindjárt megmelegszik.

Hol volt, hol nem volt, a Gombóchegyen innen, volt egyszer egy erdő, annak a közepében egy cudar bükkfa. Tíz ága nyújtózott az ég felé. Mindegyik ágán egy manócska lakott. Tíz ágon tíz testvér: Manó Péter, Manó Klára, Manó Réka, Manó Béla, Manó Ágnes, Manó Márta, Manó Feri, Manó Dezső, Manó Teri, Manó Bogár. A tíz testvér közül Manó Bogár volt a legkisebb. Ő lakott a cudar bükk legalsó ágán. Azért szólították Bogárnak, mert fekete bogárszeme volt.

SIMON RÉKA ZSUZSANNA

MESEÚT

A manótestvéreké volt az erdei mesegyártó műhely. Itt készültek a szebbnél szebb mesék. A manócskák együtt találták ki az álomhozó történeteket. Minden este három mesemano indult útnak, hogy a Lombgyűrű erdő állatgyerekeinek elmondják az esti mesét.

Legkisebb testvérüket nem vitték magukkal. Azt gondolták, túl kicsi még az ilyen hosszú és fárasztó munkához.

Történt egyszer, hogy Manó Feri, Manó Dezső és Manó Teri volt a soros a mesemondásban. Alkonyatkor már útnak is eredtek, hogy mesét mondanak az erdei csöppségeknek.

– Vigyetek magatokkal engem is – könyör-

gött testvéreinek Manó Bogár.

– Nem lehet, majd ha még nősz egy keveset – simogatta meg fejét Manó Feri.

– De én már nagy vagyok – dobantott a lábával a legkisebb manó.

– Még nem olyan nagy, hogy kibírnék egy ilyen hosszú utat – nyugtatta testvérét Manó Teri.

– Mesét mondani én is tudok – erősködött Bogár.

– Mesét mondani nem lehet akárhogy – magyarázta Manó Dezső –, és ha elfáradsz, már nem tudsz szépen, nyugodtan mesélni.

Manó Bogár szomorúan állt a cudar bükkfa alatt, sokáig nézte távolodó testvéreit. Aztán,

UNIPAN HELGA rajzai

hipp-hopp, valami eszébe jutott. Mi lenne, ha lassan, óvatosan utánuk lopakodna. Olyan csendben követné őket, hogy észre sem vennék. És már indult is, szedte a lábát, ahogy csak bírta, aztán amikor utolérte őket, megbújt egy galagonyabokor mögött.

Testvérei nem vették észre, dudorászva folytatták útjukat. Vaddisznóék otthona előtt álltak meg először. Vadmakknak mondták aznap este az első mesét. Vadmakk nagyon szerette, ha mesélnék neki, így szívrepesve fogadta a manókat.

Bogár a bokor mögül figyelt csendben, és nagyon boldog volt, hogy végighallgathatta testvérei meséjét. Vadmakk mese közben hamar elszundított, a manócskák így továbbindulhattak Sünékhez. Sün Sámuel a szülei otthon hagyták, hadd hallgasson minél több mesét.

– Mese kell a gyerekeknek, nem éjszakai fedezőút – mondotta oly sokszor Sün-apó. Márpedig Sün-apó nagyon bölcs sün hírében állt, úgyhogy a sünszülők megfogadták a tanácsát. Ha nem értek rá mesélni Sámuelnek, a manócskákat hívták.

A manótestvérek elindultak hát, hogy még idejében Sünékhez érjenek. Sok mesélnivalójuk volt még késő estig. Az út vaddisznóéktól Sünék otthonáig a patakparton vezetett. Szederindák futkároztak a patak mentén, kökény- és galagonyabokrok gubbasztottak egymás mellett szorosan. Manó Bogár nagyon elálmosodott, megbánta, hogy engedély nélkül ilyen messzire elcsatangolt, de most már nincs mit tenni, gondolta. Ha nem akar eltévedni, követnie kell nagyobb testvéreit. El is indult mögöttük, lábujjhegyen lépkedett, de már alig tudta nyitva tartani a szemét. Akkorákat ásított, mint egy mackó. Manó Teri, Manó Feri, Manó Dezső nem is sejtette, hogy Bogár a nyomukban lopakodik, és hallgatja a manó-meséket. A patak mentén haladtak, a hold fénye világította meg útjukat. Útközben lakomáztak a szederágakról. Sünék egy jól megtermett galagonyabokor mellett laktak. Sámuel az ablakon kihasználva fürkészte, mikor érkeznek a manók. Ma-

CSEH KATALIN MAGOR

Magor, a holdlakó gyerek arca kerek, kedve remek, ablakából látod a Földet: most sok óhajt Nap felé görget.

Barátja a holddudvari bolond, aki csak néha-néha borong, ketten járják a holdhegyeket, az sem számít, hogyha meredek.

nó Bogár óvatosan lépkedett testvérei mögött, vigyázva, nehogy észrevegyék. Félt, hogy megdorgálják, és soha többé nem engedik az erdőben bókászni.

A manók már messziről köszöntötték a kis süngyereket. Leültek Sünék ablaka elé, és mesélni kezdtek az erdei tünderekről. Bogár csendben ült a galagonya-bokor alatt, és ámulva hallgatta

a szép tündérmesét. Sámuel befeküdt mohaágyába, és a mese végére már húzta is a csendest.

A manótestvérek betakarták Sámuel, jóéjpuszit hintettek a homlokára, és már indultak is tovább. Bogár nagyon elálmosodott. Felállt, hogy kövesse őket, de előtte még kíváncsian bekukkintott Sünék ablakán. Sámuel látta mohaágyában.

– Milyen jó neki! – mondta ászítózva Bogár.

És ahogy kimondta, eszébe jutott valami:

– Mi lenne, ha befeküdne mellé. Csak egy icipicit alukálnék, és mennék is tovább – mosolyodott el a kis manó, s óvatosan, hogy fel ne költse Sámuel, odabújt mellé. Nyomban elaludt.

MÓRA FERENC

ÁRPÁD, A HONALAPÍTÓ

Elmondta a marosvásárhelyi
Vita Henrietta 2009 májusában
a marosvásárhelyi Országos
Regemondóversenyen.

Sokféle nép lakta a magyar földet több mint ezer esztendővel ezelőtt, amikor honfoglaló* őseink ideértek. Legtöbben voltak a morvák és a bolgárok.

Azt mondja a rege, hogy Árpád fejedelem aranyos nyergét, gyémántos fékű paripát küldött ajándékba a morva királynak. Nagyon megörült a morva király az ajándéknak, és azt mondta Árpád követének:

– Tisztelem gazdádát, mondd meg neki, hogy jó szívvel vettem ajándékát! Azt látom belőle, hogy engedelmes szolgám akar lenni.

– Megmondom, uram – mosolygott a követ. Hamarosan azonban megint visszatért a morva királyhoz.

– Mit hoztál már megint? – kíváncsiskodott a morva király.

– Üzenetet hoztam a magyarok fejedelmétől. Azt üzeni, hogy most már tisztulj az országodból, ha már eladtad nekünk!

– Hogy adtam volna el?

– Bizony eladtad. Megvettük tőled az aranyos nyergű, gyémántos fékű fehér paripán.

Felingerült erre a morva király, és azt felelte:

– A fehér lovat agyonüttem, aranyos nyergét vízbe vettem, a gyémántos féket fűbe rejtetem.

– Nem tesz az semmit – legyintett a követ. – Az agyonütött ló húsát a mi kutyáink eszik meg, az aranyos nyergét a mi halászaink halásszák ki, a gyémántos féket a mi vitézeink találják meg.

Megfúvatta erre a kürtöt a morva király, de nem ért az semmit. Seregét úgy szétkergették a magyarok, mint a forgószelet a szalmát.

Azután a bolgár királynak küldött Árpád dús ajándékot. Az is nagyon meg-

örült, s azt kérdezte a követőtől, mit adjon ő ezért.

– Nem kíván az én uram semmit – felelte a követ –, csak egy kulacs vizet a Tiszából, egy marék földet a mezőből meg egy marék fűvet a rétről.

– No, a te urad nagyon szerény ember – mondta a bolgár király –, szívesen látnám vendégül.

Csak akkor hűlt el szegény feje, mikor Árpád nagyon sokadmagával állított be vendégségbe, s a vendégek kardot, buzogányt hoztak magukkal.

– Mit akartok? – kérdezte ijedten.

A magyarok azt felelték, hogy az országot akarják, amelyből már zálogot adott víz, föld és fű képében. El is vették az országot az alpári csatában.

Ez mind csak rege, annyi igazság azonban van benne, hogy Árpád ésszel és karddal szerezte* a hazát.

.....
*Ma már bizonyított, hogy a magyarok őshazája a Kárpát-medence. Innen rajzottak ki, és ide tértek vissza keletről. Tehát Árpád nem elfoglalta, szerezte, hanem visszafoglalta, visszaszerezte ősei honát.

SZÉKELY GÉZA rajza

**Gáll Ida tanító néni osztálya
csíkszentdomokosi mondákat
küldött nekünk.**

PÁSZTORBÜKK

Báthori Endre szent ember volt, és nemes tulajdonságai miatt fejedelemmé választották. A pokol hatalmasságai le akarták győzni, s ezért a földre küldték Mihály vajdát. Mihály vajda rabolt, pusztított, lábbal tiporta az igazságot, Báthori Endre csapatait is legyőzte, és vérdíjat tűzött ki a szent férfiú fejére. A fejedelem táltos lován menekült, de elfáradt a hosszú úton, és Pásztorbükkin a forrás mellett mélyen elaludt. Lova meghallotta a közelgő bérgyilkosok lépéseit, de hiába kapargált, nyerített, a szent ember nem ébredt fel. A gyilkosok levágták a fejét, és elvitték Mihály vajdának. A levágott fejet azonban olyan dicsfény vette körül, hogy a rablókapitány megijedt tőle, s nem volt többé sem éjjele, sem nappala. Az étel tüzzé vált a szájában, a víz lánggá, és nyomorultan pusztult el.

Azon a helyen, ahol a szent ember el esett, hét évig bugyborékol a vér, és nem közeledhetett oda senki. A helyet olyan nyulak táncolták körül, melyeket nem járt sem a golyó, sem a serét. Szentdomokos határában hét évig nem termett egyéb csengő kórónál. A lakosok vagy éhen haltak, vagy elvándoroltak. Hét év múlva egy szeplőtelen fiatal pap jött a Pásztorbükkire, megközelíthette a vérforrást, és keresztet helyezett el oda. Akkor a vér megszűnt bugyborékolni, és a föld visszanyerte termékenységét.

A kereszt, amelyet a pap a vérforrás helyére állított, gyökeret vert, és kereszt alakú nyírfává nőtt. Pásztorbükkin még ma is olyan nyulak vannak, amelyeket nem jár a golyó. A bérgyilkosok leszármazottait arról lehet megismerni, hogy jobb karjuk hosszabb a balnál.

A FENEKETLEN-TÓ

Aszenttamási templom dombjának alján van a Feneketlen-tó. Régente a tó helyén állott a harangozó háza. Ez a harangozó egyszer ellopta a templomból a harangütőt, és elrejtette az ágya alá. A harang elnémult, és nem hívta a híveket az Isten házába. Az előjáróság a harangütő keresésére indult, és betért a harangozóhoz is. Kérdezték tőle, hogy nem látta-e a harangütőt, vagy ha nála van, adja elő. A harangozó így felelt: „Süllyedjek el, ha látam!” Alig mondta ki ajka a hazugságot és az átkot, a talaj inogni kezdett, és a ház falai megrepedtek. Az előjárók gyorsan elmenekültek, de a harangozó házával együtt elsüllyedt. Feneketlen tó keletkezett azon a helyen, s a tóból éjjelenként most is lehet hallani a hamis eskü miatt nyugamat nem találó harangozó jajveszékelését. A tó a föld alatt a Gerecésen eltűnő Emésztő patakkal van összeköttetésben, és volt eset már rá, hogy az ott bedobott réce a Feneketlen-tóból jött ki.

Emlékkötet

**A négyfalusi G. Moroianu
Líceum Kiskondélyok
csapatának munkái: Bálint
István, Kolozsi Izabella,
Köpecsi Blanka**

**Érem-
másolatok**

Szent István

A Szent Korona

Versek, jelmezek

Válogassatok Mag Otília lövétei tanítónő farsangi versikéi, az illyefalvi Napsugár-tábor és Müller Kati néni jelmez-ötletei közül.

Divatos a kalapom,
Ha nem hordom, nem is vagyok.
Kik szeretnek, megesznek,
Kékhátúnak neveznek.

*

Engem látsz, ha felnézel az égre,
De sosem vagyok ott a sötét éjben.
Kitalálhatod, hogy ki vagyok,
Én, a fényes, örök nap – ragyogok.

*

Kecses léptekkel, tüllszoknyában
Járom a táncot, de nincsen párom.
Lehetnék Kati vagy Katerina,
De nem vagyok más, csak balerina.

Hat-hét-sokfejű sárkány

Mária, Szent József és a Kisjézus

Papagáj

A domb mögül felkelő nap

Tavasztündér

Sziámi ikrek

Torreádor és bika

✱

Filmek hőse vagyok én,
Repülök városok tetején.
Ha bajban vagy, hívj engem,
Hisz én vagyok a híres Batman.

✱

Nem vágyom az aranyhalra,
Jó, ha csuka akad a horogra.
Arcom mosolyra derül,
Ha nem cipő az, ami horogra kerül.

✱

Szeretik az emberek a reggelt is,
Az életük jó része napfényben telik,
De ha a nap végén elfáradnak,
Én vagyok az este, aki nyugalmat ad.

Ketchup

A ketchupos doboz
kalapja kartontölcsér,
ruhája papír, szivacs vagy
vászon.

Banán

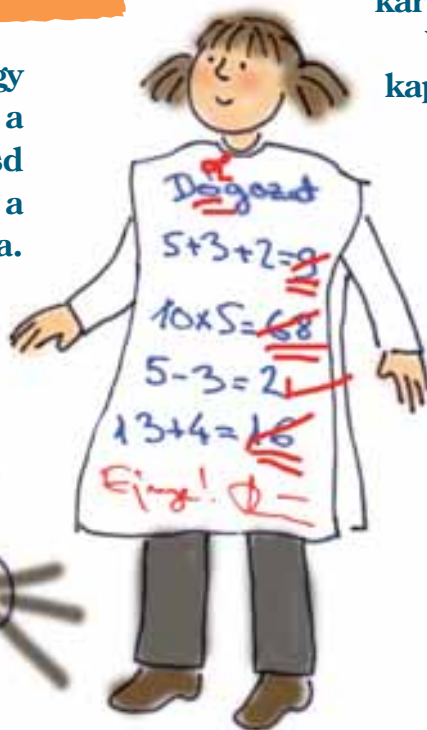

A banánjelmez
szivacsból vagy
kartonból készül.

Vigyázz, be ne
kapjon a majom!

Mathew dolgozat

Két nagy kartonra vagy
lepedőre „írd meg” a
matek dolgozatot, javítsd
ki pirossal, és akaszd a
nyakadba.

TOLNA ÉVA

FARSANGI VERSEK

Én egy olyan szellem vagyok,
a hidegben csonttá fagyok.
Zörgök, szúrok, csikorgatok,
ha rám néztek, vacogjatok!
A melegben? Kiengedek.
S olyan szelíd szellem leszek,
a lepedőm bánatában
el sem jön a maszkabálba.

✱

Ha megszólal a kasztanyett,
a spanyol kislány táncba megy.
Flamencot jár gyöngé lába,
legszebb lesz a bababálba'.
Gyorsan forog, mint a szél,
míg a kasztanyett zenél.
A szoknyája úgy röpíti,
minden madár irigyeli.

Szurkoló

Ha kedvenc csapatod
szurkolójának öltözl,
nem kell törnöd a fejed
a szövegeden.

Havonta
5 DÍJAT!
sorsolunk ki!

Februárra két feladatot is küldök. Legalább az egyik megfejtését küldd el a szerkesztőség címére, ha könyvjutalmat szeretnél nyerni.

A Rejtvenykirály

Régen, falun azokat az eladó lányokat, akik pártában maradtak, nem mentek férjhez a farsang időszakában (vízkeresztől hamvázószerdáig, idén január 6-tól február 17-ig), húshagyó kedd éjszakáján a rejtveny megjelölt soraiban olvasható szavakkal csúfolták.

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első sora

9. Cselekvést jelentő szó
10. Ijed
11. Tar Helga névjegye
12. Tanulni kezd!
13. Vakáció vége!
14. Ezzel a szóval állítják meg a lovat
16. Királyi szék
18. Itt rímel a vers

20. Gallyazó

22. Végül komoly!
23. Juttat
25. Le
26. Majdnem videó!

FÜGGŐLEGES

2. Megműveletlen terület
3. Szintén ne
4. Román terepjáró
5. Garas Iván névjegye
6. YAHOO
7. Végül Tódor!

8. Járunk rajta

9. A megfejtés 2. része

13. Fejet ide-oda mozgat
15. Kisgyerekek „munkahelye”
17. Gyereksírás
18. Tízszor tíz
19. Kezd magához tért
21. A közepén halad!
24. Igen, románul
26. Igaz Lajos névjegye

1	H		3		H	4		5		6		7		H	8		S
9						10										11	
12					13				14				15				A
16			17					18								19	
	M			20			21						22				
23		24			25						26						
	R			D						E							Ó

VAJNÁR ILONA rejtvenye

Mit mond a bácsi? A rejtvenyből megtudhatod.

VÍZSZINTES

1. A vicc csattanója

5. Kenyeret vajaz
8. Férfi név (ARNOLD)
10. A föld felé
11. Rúdvégek!
12. Mérgező állat teszi
15. Nem oda
17. Ehhez hasonló
18. Láng Olga névjegye
20. Nem azt
22. Magad
23. Eper lesz belőle!
25. Ama társa
27. Letakar

29. Páratlan sakk!

31. R!
32. Vallásos elmélyülés
34. Harap

FÜGGŐLEGES

1. Jó Anna névjegye
2. Szaglós szerv (ékezetfelesleg)
3. Becézett Andrea
4. Eleinte jobb!
6. Tűzet megfékez
7. Egy fél fele
9. A hangskála alap-hangja

1		2		3		4		E		5		K	6		7	
8									9				10			
									12			13				
14												17				
	É			15		16										
18		19				20			21			22				
23				24				25				26				
27						28						29		30		
31						32			33							T
35						R				A						!

MÜLLER VILMOS rejtvenye

13. Középen érik!
14. Étél, táplálék
16. Ám
19. Zenés színmű
21. Néma Tom!

24. F!
26. Napszak
28. Egri Ákos névjegye
30. Felső végtag
33. Papírlap

*

- Peti, mondj három állatot!
- Lovacska, kutyuska, cicuska.
- Ügyes vagy, de most mondj még hármat kicsinyítő-képző nélkül.
- Ró, kecs, fecs...

Balla Emőke, Szászrégen

Két ember megy az utcán magasba tartott kézzel. A járőrök furcsállják a dolgot, az egyik meg is kérdi tőlük, miért járnak így. Erre odaszól az egyik a másiknak:

– Hé, te Lajos, a gerendát ej-sze otthon hagytuk!

Deák Endre Efraim, Szalárd

– Szeretsz iskolába menni, Petike?

– Igen, meg jönni is, csak közben ne kéne ott maradni...

Julikát hegedűkoncertre viszik. Egyszer csak megkérdi:

– Ha már szétfűrészelte a bácsi azt, ami a kezében van, hazamehetünk?

Deák Izabella, Gyimesbükk

① Bálint Andrea, Kersztvár és Juhász Ervin, Tasnád:

1. Becézett Ferenc
2. Korányári gyümölcs
3. Becézett Boglárka
4. Felöltözzük
5. Beszél a kutya
6. Nincs sem apja, sem anyja
7. Becézett Róbert

1			
2	P		
3			
4		H	
5			
6	R		
7			

TALÁLD KI!

② Gergely-Kovács Máté, Kovászna:

Balázsok, Jankák, Mátyások, Csengék – ez most nektek szól!

1. Szőlőből készült ital
2. Nem itt
3. Íme
4. Nóta
5. Szaglós szervünk
6. Labda a hálóban
7. Melegítő égitest
8. Ádám párja
9. Fém
10. Nénik
11. Banya közepe!
12. Lelkész
13. Áraszt
14. Hideg évszak

1		
2		
3		M
4		
5		
6		
7	A	
8		
9		S
10		
11		
12		
13	N	
14		

③ Ábrahám Anna-mária, Fenyéd és Rigó Szabina Szidónia, Székelyzsombor:

1. Kőműves rakja
2. „Eszes” szerv
3. Tesz
4. Ragadozó madár
5. Menyasszony
6. Mocsári növény
7. Focista öröme

1		L
2	G	
3		
4		S
5	R	
6		
7		

④ Szigeti Dóra, Nagybánya: ez pedig azoknak szól, akik minden feladatot megoldottak.

1. Verő
2. Akadály
3. Lyukvég!
4. Csapadék
5. Nem édes
6. Ereinkben kering
7. Ész
8. Gyom
9. Angol igen

1	Ü	
2		T
3		
4		
5	S	
6		
7		
8		Z
9		

JANUÁRI MEGFEJTÉSEK

1. Pán Péter
2. Befőtt
3. Hoki
4. Napsugár
5. Január
6. Boldog új évet!
7. Ferkó és Eszti

A DECEMBERI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Áldás el nem marad, megsegít az Isten.* Nyertesek: **Drohobeczky Orsolya**, Kolozsvár; **Farkas István**, Egres-

tő; **Ari László**, Érsemjén; **Nagy Beáta**, Gogánváralja; a **székelyudvarhelyi** Orbán Balázs Iskola III. B; a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Líceum III. osztálya.

A **BODRI NAPSÍ** pályázati feladatainak megfejtése: *Egyik kutya, a másik eb; bernáthe gyi, vizsla, pincsi, farkaskutya; Gyáva kutya ugatva győz.* Nyertesek: **Kasza Brigitta**, Nagybánya; **Erdei Júlia**, Mezőfény; **Gergely Máté**, Sárköz; **Szócs Máté**, Székelyudvarhely; **Balogh Zoltán**, Kovászna; **Lázár Henrietta**, Mezőbaj; **Kozma Hajnalka**, Szilágypanit; **Nagy Eszter**, Dicsőszentmárton.

NYERTESEK

7 Melyik szó alkotható a többi kezdőbetűjéből?

8 Táncoló madarak.
Mondd egy szóval!

lambadázó galamb
csa-csa-csázó kacsza
tangózó gólya

9 KERINGŐ, PALOTÁS, POLKA, SAMBA, SALSA, TANGÓ, VALCER – hét tánc. Húzd ki őket a táblázatból (vízszintesen, függőlegesen, átlósan – bármilyen irányban olvasva), a megmaradt hét betűből pedig olvasd ki a nyolcadik táncot.

P	A	L	O	T	Á	S
O	C	A	B	M	A	S
L	R	E	C	L	A	V
K	S	Á	S	R	D	Á
A	T	A	N	G	Ó	S
Ó	G	N	I	R	E	K

Ez a játék úgy a legjobb, ha többen vesztek részt benne: mindenki fessen egy bármilyen színű, alakú foltot. Ha megszáradt, cseréljétek: valaki más néhány filctoll- vagy ceruzavonással egészítse ki a foltot, „leheljen életet bele”. Ha egyedül dolgozol, csak arra kell ügyelned, hogy az alap maszatolása közben ne gondoldj arra, mi lesz majd belőle – így születnek az igazán mulatságos munkák, melyeket a szerkesztőség címére várok.

Maszat Művész

Major Edina, zilahi inasom a lap egyik felét színezte, majd kettéhajtotta, és jól megnyomkodta, hogy a fehér felület is festékes legyen. Száradás után farsangi maszkká varázsolta a képet.

A novemberi kezes feladat oly sok inasomat ihlette meg, hogy újabb négy díjat osztok ki: a gyergyószentmiklósi **Berszán-Árus Dániel**-nek (1), a mezőbaji **Hevesi Anett Cintjának** (2), az **ozsdolai** másodikosoknak – Lázár Arnold munkája (3) és a **szatmárnémeti** Művészeti Líceum másodikosainak – Rózsa-Molnár Friderika rajza (4).

Szólj, szám!

1. Melyik szó illik a felsoroltak mindenikéhez?

_____ ház
_____ parkett
_____ tanár

nyitó _____
modern _____
menyasszony _____

2. Gyűjtsetek **tánc** szavunkkal kapcsolatos szólásokat, közmondásokat.

3. Írjatok egy-egy mondatot, amelyek bizonyítják az **akaratos, akarnok, akaratgyenge, akaratlanul, akaratérő, végakarat** szavak jelentése közötti különbséget.

Decemberi megfejtések:

1. Az öreg régen emberbarát volt, ma már csak természetbarát: mogorva, morcos, morózus, egyedülálló, magányos (farkas), embergyűlölő, társaságkerülő, befeleforduló, zárkózott, remete lett. 2. Csak álltunk, összebújtunk Gábris körül. A betlehem lecsúszott kezemből a hóra. – Imádkozzunk! – mondta ekkor Péter. És ennek a szónak a mélységében egyszerre végtelen csend lett. **Nyertesek:** a **dési** III. osztály, a **nagybányai** N. Iorga Iskola III. C, a **marosvásárhelyi** R. Guga Gimnázium III. B; a G. Coşbuc Gimnázium III. B osztálya.

LEVELEZŐ

■ Reméljük, sikerül visszatükrözni a farsangi Napsugárban valamennyit abból a sok vidámságból, ami leveletekből árad, kedves: **Ianos Abigél**, Szatmárnémeti; **Magyarosi Réka**, Vég

Andrea, Dicsőszentmárton; **Hevesi Anett**, Mezőbaj; **Mátis Krisztián**, Szilágyballa; **Lénárd Laura**, Nyáradremete; **Láposi Róbert József**, Ördöngösfüzes; **Crăciun-Baja Emőke**, Végvár; **Tolnai Barbara**, Mocsolya; **Okos Zsuzsanna**, Kacsó Zsuzsanna, Csíkszereda; **Bakó Eszter**, Jobbágytelke; **Réti Orsolya Tímea**, Gyergyószentmiklós; **Lovas Éva**, Arad; **Farkas István**, Egrestő; **Kónya Levente**, Szőkefalva; **Deák Izabella**, Gyimesbükk; **Szőcs Rita**, Erdőfüle; **Szilágyi Dalma**, Nagy Hermina, Marosvásárhely; **György Anetta**, Marosszentgyörgy; **Felházi Zoltán**, Magyarvita; **Száva Katalin**, Kis-Német Noémi, Székelyudvarhely; **Marozsán Antónia**, Halmi; a **kolozsvári** Báthory István Líceum II. és III. B; az O. Goga Iskola IV. D, a N. Titulescu Iskola III. D; a **marosvásárhelyi** Unirea Kollégium III. B; a **kézdivásárhelyi** Petőfi Sándor Iskola IV. A; a **nagybányai** P. Dulfu Iskola III. C; a **csíkszeredai** Petőfi Sándor Iskola I-IV. osztályai; a **nagyvárad** D. Cantemir Iskola II. D, a G. Coşbuc Iskola IV. B, a Szent László Gimnázium II. A; a **szatmárnémeti** Bălcescu-Petőfi Iskola IV. C; a **gyergyószentmiklósi** Kós Károly Iskola IV. A, a Fogarassy Mihály Iskola II. és III. C és IV. B; a **gyergyóalfalvi** Sövér Elek Iskolaközpont III. A; a **csíkszentdomokosi** Márton Áron Iskola IV.; a **brassói** Áprily Lajos Főgimnázium III. B; a **négyfalusi** G. Moroianu Iskola IV. C; a **gyimesközéplaki** Állomási Iskola III. osztálya; az **ülkei** III.; a **székelyszenterzsébeti** IV.; a **lővétei** III. A; a **szilágynagyfalusi** IV. B; a **székelykeresztúri** IV. B; a **csíkbánkfalvi** III. B; a **bükkhavasi** II.; a **szalárdi** IV.; az **érmihályfalvi** IV.; a **szilágysomlyói** II. A és B; a **szilágypaniti** IV.; a **magyarhermányi** II-III.; a **dési** IV. D; a **kovásznai** III. B osztály, az **árpádi** kisiskolások.

■ A **mezőbaji Lázár Henrietta** gyurmából mintázta meg az utcájukat. Mint írja: „Síkságon lakunk, és számunkra csodálatos volt a hegyek látványa, és a kolozsvári botanikus kert. Köszönöm osztálytársaim nevében is a belépőt. Ismét gyűjtjük a bélyegeket, hogy eljussunk a marosvásárhelyi állatkertbe is.”

Decemberi „lila” megfejtések: A csengő iskolában a szünetet, karácsonykor az angyalka érkezését jelzi, állatok nyakában azt, hogy merre járnak, búcsús menetben irányítja a közösséget. Az indiai képen harsonával, trombitával, üstdobbal, cintányérral zenélnék. 1-C, 2-A, 3-D, 4-B, 5-F, 6-E. Lehel kürtje. A bariton középfekvésű férfihang. A hegedű rokonai: brácsa, cselló, gordonka, nagybőgő. **Nyertesek:** **Badi Szilárd**, Csernáton; a **nagyajtai** III. osztály, a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola IV. F osztálya.

■ Az érkeserői Számadó Ernő Iskola tanulói csoportmunkában hulladék anyagokból készítették el a vidám farsangi bohócok egész seregét.

■ Mátyás Erzsike tanító néni sok vidám képet küldött a szászrégeni A. Maior Gimnázium kisiskolásainak életéből. Íme egy-egy álarcos osztálykép a II. és a IV. B-ről.

■ Bitte Rozália nagyváradi tanító néni a főszerzője az egyre népszerűbb bihar megyei Weöres Sándor Szavalóversenynek, melyre 6. alkalommal

került sor. A 171 kis versmondó közül a Napsugár különdíjait a margittai Kiss Imre és Szűcs József, a székelyhidi Borsi Patrik és a nagyváradi Búzás Vivien kapta.

■ Gász Ilona tanító néni arról számolt be, hogy a sepsiszentgyörgyi Vára-

di József Iskola IV. F osztálya újra-hasznosítható anyagokból készített ötletes jelmezeket. A rendhagyó divatbemutatót mulatság követte: táncoltak az újságok, palackok, műanyag zacskók, dobozok, zsákok és minden, ami újra-felhasználható.

■ Sebestyén Rozália és Futó Mária tanító nénitől megtudtuk, hogy a kolozsvári Báthory István Líceum II. és III. B osztálya testvérosztály. A harmadikosok iskolába lépésük első pillanatától figyelnek egy évvel kisebb társaikra. Együtt ünnepelnek, kirándulnak, és együtt látogattak el a Napsugár szerkesztőségébe is.

■ Meghitt karácsonyváró pillanat a nagyváradi Szent László Gimnázium II. A osztályában. A mézeskalácsokat a gyerekek írókálták Bakaity Beáta tanító néni segítségével.

■ Nagyon örültünk Maszat Művész ajándékának. A könyvet, amit kaptunk, mindenki hazaviszi, és olvas belőle. Sok érdekes és vicces mese van benne. Szeretettel a csíkbánkfalvi III. B osztály

■ Az októberi rejtvenypályázaton szerencsés nyertes voltam (életem első nyereménye). Továbbra is maradok hűséges olvasójuk, és bízom egy újabb szerencsében.

Gáspár Boglárka, Kézdiszentkereszt

Kimpián Tímea, Vajdahunyd

Bizony, táncolni nem csak az ember szokott, hanem az állatok is!

Az állatvilágban a legényes járja: a hímek ropják a táncot és a nőtények választanak: „hölgyválasz” van.

A **pajzsos cankó** hímjei különböző színűek. A fehérek csak „statiszták”, a táncparkett szélén kuksolnak. Szerepük az előadás fényének emelése. A barnásan preckelt bajnokok a terep közepén mérik össze tudásukat. Közülük választanak párt a nőtények.

A **tengelicék** hol felcsillantják, hol eltakarják színes tollaikat, így üzengetnek egymásnak. Nincs ez másképpen az Embernél sem. Régen nem volt mobiltelefon, de a báli ruha kiegészítő tartozéka volt a pompás legyező. Ennek nyitogatásával, csukogatásával, ide-oda forgatásával a „szende leányzó” nagyon is fontos dolgokat közölt a terem másik sarkában álldogáló lovagjával.

A **madarak** között is van példa **párosan lejtett táncra**, amikor a hím „táncfigurájára” a nőtény a megfelelő női mozdulattal válaszol. Jaj annak, aki elvéti a lépést! Ilyenkor az ismerkedés megszakad, a táncolók faképnél hagyják egymást. Ennek különösen a külsőleg egymáshoz nagyon hasonló fajoknál, például a **csérek**nél van jelentősége, ahol a tánclépésről ismerik fel egymást az azonos fajhoz tartozók.

BITAY ÉVA TÁNCRA PERDÜLT ÁLLATOK

Kinek integet az integetőrák? Természetesen a párjának. A trópusi és szubtrópusi tengerpartokon apály idején az iszapos parton apró rákokcskák ezrei bújnak elő föld alatti járataikból, és „két kézzel”, pontosabban két ollóval

lapátolják szájukba a szerves anyagokban bővelkedő iszapot. De csak a nőtények! A hímek fél ollóval eszegetnek, másik ollójuk

CSILLAG ISTVÁN rajzai

ugyanis táplálkozásra alkalmatlan, hatalmas, színes „jelzőlámpává” alakult. Ezzel integetnek, hogy magukhoz csalogassák a nőtényt. Néha napokig hadonásznak, míg egy nőtény hajlandó közelebbről szemügyre venni őket. Ilyenkor a hím már nem csak integet, hanem hosszú, vékony lábain táncra is perdül. Ám sokszor ezt is hiába teszi, mert a „kacér hölgy” tovább folytatja útját a lelkesen integető hímek sorfala előtt.

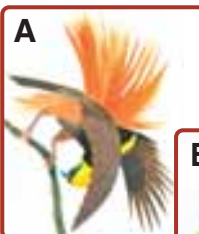
A **halak világában** is találkozunk párosan lejtett táncsal. A medence alján úszkáló, barnás-szürke **sziámi harc**os **halacska**ról azt sem lehet tudni, fiú-e vagy lány. Ám amikor egy hasonlóan jelentéktelen halacska közeledik, az aprócska „legény felizzik”, mint a vilanyemelegítő drótjai. Ha a jövevény szintén hím, parázs verekedésre kerül sor, ha nőtény, megkezdődik a szemet gyönyörködtető páros „vízi balett”.

Havonta
3 DÍJAT!
sorsolunk ki

KISKÓPÉ

Decemberi megfejtés: A *vörösfenyő*. **Nyertesek:** Deák Izabella, Gyimesbükk; Adorján Előd, Csíkszereda; a **szászrégeni** A. Maior Iskola III. B osztálya, az **ivói** III. osztály.

Táncoló
madarak.
Mi a nevük?

NAPSUGÁR

Perdülj, fordulj, karomba, párom!

Itt születtem

A Nagykároly Környéki és Érmelléki Községek Egyesületének központja **Mezőpetri**. Hozzátartozik Kisdengeleg, a környéken Csárda néven ismert falu.

■ A Szatmárnémetit Nagyváraddal összekötő E65-ös út mentén könnyen megtaláljátok. Mező öleli körül, ezt előneve is mutatja már egy 1316-ban kelt okmányban, amelyben Mezeu-Petri van bejegyezve. Petri azt jelenti Péteré – így hallották dédapáink. 1399-ben Szent Péter tiszteletére szentelt templom állt itt, a helységet az akkori okirat Mezeu-Zenth-Petery néven említi.

■ A középkorban Petri a Kaplony-nemzet-ségbeli Bagosi, Csomaközy, Károlyi, Vaday, Vetésy családok birtokrésze volt. A XVII. században sok magyar jobbágy „elabalt” azaz elszökött innen Bihar és Szolnok megyébe. A tatár és a török hadak pusztítása, a pestisjárvány, a kuruc-labanc háború megtizedelte a környék, így Mezöperi lakosságát is.

■ Gróf Károlyi Sándor kezdeményezése nyomán 1740-ben elkezdődött Mezöperi benépesítése a németországi Baden-Württembergből származó katolikus svábokkal. A Szatmár megyei német telepítésről írt értékes tanulmányt dr. Vonház István nyelvész, községünk híres szülötte.

A főoltárképet Petőfi unokatestvére festette

■ Az Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus templom alapkövét 1784-ben fektették le, tornyát 1859-ben Vbl Miklós tervei alapján újítták fel. A főoltárképet Orlay Petrich Soma, Petőfi Sándor unokatestvére festette. November 19-én van a templombúcsú. Az ünnepi szentmise után a hívek vendégekkel térnek haza, cigányzene mellett fogyasztják el az estébe nyúló ebédet. Innen ered a mondás, ha egy kellemes nap véget ér: „Este van, mint Kirbálykor (templomszenteléskor)”.

■ Községünk határában volt a hajdani (1327-1711) Kigye falu. A helyét őrző kicsi kápolna egy Kunhalomnak nevezett magaslaton áll, melyről azt regélik, hogy kézzel összehordott domb: 1000 évvel ezelőtt hun vitézt temettek ide lovastól.

A kigyei kápolna egy hun vitéz sírdombján áll

Már 100 éve áll a templom mellett a környék első emeletes falusi iskolája

Múzeumnak berendezett régi gazdaház idézi az egykori parasztgazdaságot, a múltbeli mesterségeket

■ *Élő hagyomány nálunk a betlehemezés, a háromkirályok csillaghordozása, a locsolkodás és májusfa-állítás. Elmaradhatatlan „rongyoscsütrötökön” a farsangi álarcosbál. A nótázó sorosok (besorozott katonák) szekeres falujárása mára csupán emlék.*

■ *Még áll néhány nagy becsben tartott, építészeti örökségnek számító Giblis-ház. A homlokzatot felirat és „kinéző” díszíti, hosszú tornácának mestergerendáit faragott faoszlopok fogják össze.*

■ *Korábban azt tartották, ha a petri embernek nincs más dolga, lebontja házát, és újat épít. Ma ez már csak részben igaz: inkább átalakítja. Ezt tükrözi a sok felújított lakóház, középület és rendezett udvar.*

■ *Nyáron falunapok, gasztronómiai fesztivál, motoros-találkozó és a hagyományörzők seregszemléje vonzza ide az érdeklődőket. Ilyenkor megkóstolhatjátok jellegzetes ételünket, a strudlit, meghallgathatjátok népszerű fúvószenekarunkat. A község 1668 főnyi lakosságának többsége magyar anyanyelvű, de alkalmatok lehet svábul beszélő emberekkel is találkozni.*

■ *Mezőpetriben polgármesteri hivatal, teleház, kultúrotthon, könyvtár, több üzlet, takarékbank, orvosi rendelő, fogászat, gyógyszertár, idősotthon, vendéglő, posta, rendőrség és korszerű sportcsarnok működik. Legjelentősebb gazdasági értékünk a kiváló termőföld.*

Még sikerült megőrizni...

A strudli hazacsalogató illatát messziről felismerjük

■ *Iskolánkban magyar és román tannyelvű osztályok vannak, az alsó tagozaton német anyanyelvű oktatás is folyik. Korszerű számítástechnikai szaktanteremmel gazdagodtunk. Könyvtárunkban a Reneszánsz Év jegyében Mátyás király korát idéztük, az idei Benedek Elek Emlékévet mesemondó-, meseíró- és meseillusztrációs versennyel ünnepeltük.*

■ *Diáktársainkkal együtt szívesen sportolunk, futball, kézi- és kosárlabda valamint atlétikai versenyeken veszünk részt. A kirándulásokról hazatérve tekintetünk újra megpihen az alföldi rónaságon.*

Összeállította: Vönház Anna tanítónő és volt tanítványai

Magyar szobrászok

A szobrok hozzátartoznak a városok arculatához, sőt némelyik a város jelképévé válik. Bár anyaguk maradandó, sokszor háború vagy romboló indulat dönti le őket. Nemzeti történelmünk viharai nem csak várainkat, templomainkat, hanem szoborkincseinket is pusztították.

■ A kolozsvári testvérek, **Márton és György** 1373-ban öntötték bronzba *Sárkányölő Szent György* szobrát, melynek eredetije Prágában áll. Legismertebb másolata Kolozsvár egyik jelképe lett. 1904-ben avatták fel az Egyetemi Könyvtár előtt, ám a teret átépítő kommunista hatalom 1960-ban átköltöztette mai helyére, a Farkas utcai református templom elé. Másolatait Budapesten és Szegeden is megcsodálhatjuk.

■ **Izsó Miklós** a XIX. századi magyar nemzeti szobrászat legnagyobb alakja. Az 1848-49-es szabadságharcban megsebesült, a világosi fegyverletétel után bujdosni kényszerült. Pesten, Bécsben, Münchenben tanult. A magyar szobrászok közül elsőként ábrázolt népi figurákat. Legismertebb műve a *Búsuló juhász*. A Magyar Nemzeti Galéria 71 szobrát őrzi.

■ **Stróbl Alajos** a századforduló magyar szobrászatának vezető egyénisége. Bécsben tanult, majd évtizedeken át a Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola tanára

volt. Legszebb alkotásai: a Mátyás király kút a Budai Várban, Dobó István szobra Egerben, a Széchenyi Istváné Szegeden, a Jókai Móré Budapesten, *Szent István lovasszobra* a Halászbástyán.

■ **Zala György** a magyar emlékműszobrászat legjelentősebb mestere. Nyolc éves korában apját, anyját elvesztette, nagybátyjai neveltették. Sokat nélkülözött, keményen megdolgozott azért, hogy tanulhasson. A budapesti millenniumi emlékműből ő alkotta meg *Gábritel arkangyalt*, a Háború és Béke szoborcsoporthoz, négy királyszobrot és minden domborművet. Az *aradi Szabadságsszobor* sorsa sajnos nem csak a szabadságról mesél. 1890-ben avatták fel. Amikor Arad Románia része lett, előbb befedték, majd lebontották, és 75 éven át az aradi vár árkában „őrizték”, mígnem 2004-ben sikerült ismét teljes pompájában felállítani a Román-Magyar Megbékélés-parkban.

■ **Fadrusz János** számos országos híró remekmű alkotója. A szegénysorsú, tehetséges ifjú taníttatását szülővárosa, Pozsony támogatta, első nagy megbízását is szülővárosától kapta. Mária Terézia 1896-ban felavatott lovassobrát 1921-ben a szlovák nacionalisták szétzúzták. Az 1902-ben felavatott kolozsvári Mátyás-szobor megúsza a rombolást, mert Mátyást a románok is magukénak vallják. A *zilahi Wesselényi-emlékművet* viszont 1935-ben a román hatalom eltávolította, talapzatát szétverték. 1942-ben sikerült eredeti állapotában visszaállítani, és máig megőrizni.

■ **Kovács Margit** népi és mitológiai témájú kerámiaszobrai derűt és az élet szeretetét sugározzák. Szentendrén állandó kiállítás őrzi a legszebbeket.

■ A gyergyócsomafalviak híven őrzik **Borsos Miklós** emlékét, akinek családja innen származik. Győrbe menekülve a magyarországi művészeti élet szervezője, oktatója, jelentős alkotója lett. *Szent István mellszobra* Pécsváradon áll.

■ **Marton László** művei világszerte ismertek, szerepelnek a walesi herceg, a japán császár, a Vatikán gyűjteményében is. Országszerte 150, Budapesten 40 alkotása ajándékozza meg a szépség látványával a rohanó embereket. *József Attila bronzalakja* a Duna-parton ül.

■ **Szervátiusz Jenő** és **Szervátiusz Tibor** apa és fia, mindketten Kolozsvár szülöttei, s bár Magyarországra telepedtek át, témáik, formanyelvük Erdélyhez köti őket. Közös alkotásuk *Tamási Áron farkaslaki síremlékét*.

■ **Benczédi Sándor** néhány mozdulattal megformált kerámia-szobrocskáinak nemcsak a felülete érdekes, fanyar székelly humorral azt üzenik: esendő, de azért szerethető ember.

■ **Bocskay Vince**, Szovátán élő szobrászművész alkotásai erdélyi történelmi személyiségeknek állítanak méltó emléket. Kolozsváron *Márton Áron püspök* ércalakja előtt hajthatunk fejet.

Zsigmond Emese

Ugrótáncot jókedvemből

Nincs olyan egészséges ember vagy kószáló kissárkány, aki ne szeretne táncolni. Járjuk hát, hisz farsang van. S míg ti két pörgés között pihentek, én mesélek nektek.

■ **A tánc egyidős az emberiséggel.** Vagy inkább magával a teremtet világgal, hiszen lassú körtáncot járnak az égitestek, táncol a fa, a nád, a fűszál, ha fújja a szél, legényest jár a páva, a paradicsommadár, a lantfarkú madár kakasa, hogy meghódítsa a tojó szívét.

■ Táncol az ember is – minél közelebb áll a természethez, annál többször és őszintébben. Még

ma is vannak népcsoportok, akik táncolva imádkoznak, tánccal készülnek fel a harcra, a vadászatra, tánccal gyógyítanak, köszöntik az újszülöttet, avatják felnőtté az ifjút, kötik a házasságot, és búcsúztatják a halottat. Minden életkornak, eseménynek, ünnepnek megvan a jellegzetes tánca. A férfiak a vadász-, harci-, béke-, fiúavató és naptáncokat, a nők az esőkérő-, arató-, leányavató-, termékenységi-, születési és a holdnak szentelt táncokat járók. Számukra a **tánc az egész életet rendező, közösségi szertartás.**

■ Ritmusra jobban megy a munka! A természeti népek a munkára is tánccal készülnek fel. A jó táncos jó munkás. És fordítva. A **maszái férfiak** között az az első, aki legmagasabbra ugrik tánc közben.

Milyen munkák során fontos a ritmus?

■ A **körtánc** a legősibb táncforma. Az örök körforgást, ismétlődést jelképezi, kizárja a külvilágot a közösségből, megvalósítja az egyenjogúságot, hiszen mindenki egyforma távolságra van a középpontban táncoló varázslótól, vezértől.

■ A **varázsló, a sámán** révületbe dobolja, forogja, táncolja magát.

■ A hindu mitológiában a négykarú **Siva isten** lánggyűrűben járja táncát, mely a kerek világnak és energiáinak a jelképe. Egyik kezében dobott tart, ezzel diktálja az élet táncának ritmusát.

■ Az **ősmagyarok** harcba hívó **kardtáncának** késői utóda a bottal, fokossal járt pásztortánc, a hajdútánc, a verbunkos. A legenda szerint Kinizsi Pál két törököt a kezében, egyet övénel fogva a szájában tartott, úgy járta győzelmi táncát csata után a tábortűznél.

■ Az állatokat utánzó, maszkos tánc szerepe az volt, hogy elriassza az ellenséget, a gonosz szellemeket, a bajt, a nehézségeket. A **mohácsi** farsangon a **busók** félelmetes álarca és tánca egykor a törököket, ma már csak a telet űzi el.

■ Minden népnek sajátos táncagyománya van, mely hordozza vérmérsékletét, gondolkodásmódját, történelmi tapasztalatait. A **népi táncok**-nak azonban vannak közös vonásaik is: a **legényes** mindig virtuskodó, az erőt, az ügyességet bizonyítja. A **lányok** inkább **körtáncokat** járnak, mely szép termetüket, kecses mozgásukat és összetartó közösségüket is megmutatja. Az egyre gyorsuló ritmusú **páros táncok** „összerázzák”, aki összetartozik. Szerintetek összeillik ez a **finn pár**?

Melyik csendes-óceáni szigeten táncolnak a lányok virágfüzérrel a nyakukban?

■ Minden táncnak lényege a ritmus, de ez fokozottan érvényesül a **spanyol flamencon**. A százfodroszoknyás táncosnők teste feszes, szinte mozdulatlan, csak kopogó cipősarkuk követi lélegzetelállító gyorsasággal a gitár, a kasztanyett pergését.

■ A távol-keleti, köztük a **hindu táncok** kifinomult mozgáskultúrájában minden mozdulatnak jelentése van. A kéznek, a fejnek, a szemnek is fontos szerep jut. Amit mi furcsa szemforgatásnak, kitekert végtagok szögletes mozgásának látunk, az számukra tánc-nyelven elbeszél, pontosan érthető történet.

■ Az **ukrán** férfiak guggolva-kirúgva járják a legényest. A lányok olyanok, mint egy táncra perdült virágcsokor.

Hogy hívják a legényest Széken, Kalotaszegen, hát Székelyföldön?

■ Míg a **faluban** fergeteges mulatság folyt, a **palotákban** évszázadokon át alig érinthették egymás ujjbegyét a táncosok. A hölgyek és urak sorfala egymástól tisztes távolságban tipegett, forgott, hajlongott.

Melyik a legismertebb magyar páros néptánc?

■ A **reneszánsz** sok tilalmat feloldott: kart karba fűzve, vidám muzsikára szökdelték a táncosok. Nem véletlenül népszerű ma ismét a reneszánsz zene és tánc.

■ Mint ahogy a fényes európai báltermekbe is népi táncok „finomított” változatai kerültek be, népi eredetűek a magyar főúri szalonok legnépszerűbb táncai is: a **palotás**, a **csárdás**, a **verbunkos**.

■ A **bécsi keringő** szédítő, páros suhanás. Strauss idejében élte virágkorát, de lendülete ma is elvarázsol.

■ A **tánc a mozgás művészete**. A népi táncosok tánc-anyanyelvükön, a pantomim és a balettművészek egyetemes tánc-nyelven „beszélnek”. A **pantomim** az ókori görögöknél kialakult színpadi némajáték, amelyben a történetet, az érzelmeket arcjátékkal, mozdulatokkal, táncsal és zenei kísérettel fejezik ki.

■ A **balett** olasz eredetű szó, táncoskát jelent. A XVI. században alakult ki Olaszországban és Franciaországban. A napkirály, XIV.

Lajos alapította az első balettkiskolát 1661-ben. Az istenszerepeket ő maga táncolta, sőt kedvenc zeneszerzőjét, Lullyt is táncosként szerepeltette. A balett kezdetben az operák betétszáma volt, a XVIII. századtól önállósult. A drámai történethez a legnagyobb zeneszerzők komponáltak zenét (Lully, Gluck, Csajkovszkij, Ravel), a legjobb balettmesterek írtak koreográfiát. A **francia**, az **olasz**, a **bécsi** balettkiskolák mellett az **orosz balett** is világhírűvé vált, és ma is őrzi rangját.

■ A klasszikus balett ma is népszerű, ám mellette kialakult a **modern mozdulatművészet**, mozgásművészet, látványszínház számos irányzata. Markó Iván együttese, a **Győri Balett** meghódította a világot.

■ A **dzsessz** gyökere az afrikai néger zene és tánc. A XX. század elején, New Orleansben, a fekete negyedekben tűnt fel először, onnan terjedt el az egész világon. A dzsessz-alapú **sztepp-tánc** korlátlan királya **Fred Astaire**. Dzsessz-ritmuson alapul a modern táncok egész sora: a chalston, a foxtrott, a twist, a rock and roll.

■ A szenvedélyes, hirtelen mozdulatokkal meglepő **tangó** Argentínából indult világhódító útjára. A latin-amerikaiaként számon tartott szamba, rumba, mambó, cha-cha-cha, paso doble ősi afrikai táncokból származik, melyeket a néger rabszolgák hoztak Amerikába.

■ Száz éve a **tánc sportággá** is vált. Az első táncvilágbajnokságot 1909-ben rendezték Párizsban. 1997 óta a Nemzetközi Olimpiai Bizottság is sportként tartja számon. Akárcsak a sportolók, a táncosok is csak komoly edzéssel, felkészüléssel kerülhetnek dobogóra.

■ A **diszkó** meghódította a világot, de egynemű szószként előtt mindent, ami egyéni, ami sajátos: ugyanarra a zenére ugyanúgy táncol, egyformán öltözik és borzolja haját, ugyanazt issza, ugyanazt szívja az ázsiai, az afrikai, az európai és az amerikai diszkó-ifjúság. Sokan tolonganak a lüktető fények, a siketítő zene bűvöletében, de legtöbbször magányosak maradnak.

A népi, a művészi, a sporttánc megajándékoz a zene, a ritmus, az egymásra figyelő, szép mozgás csodálatos élményével. Felemel, bekapcsol a teremtett világ életörömtől lüktető táncába.

*Hopp, Juliska, hopp, Mariska,
hej, gyere vélem egy pártáncra!
Így kell járni, úgy kell járni,
Sári, Kati tudja, hogy kell járni.*

Zsigmond Emese

■ Reggelre jó nagy lett a hó. Elmentünk falura a nagyszüleimhez, mert ott lehet igazán jól játszani a hóban. Sok gyerek volt már kint, és sokat sikanyóztunk, hógolyóztunk, szánkóztunk együtt. Nagyon jól éreztem magam, pedig sokat estem.

Kis Dalma, Szatmárnémeti

◀ Kocsis Anita, Szalárd

Benedek Ida, Kolozsvár ▶

■ Elmentünk a hegyekbe szánkózni. A csillogó, fényes hóból hóembert is építettem. Közben olyan hideg lett, hogy ilyenkor még a kutyát is sajnálja a gazdája kiengedni. Mikor már hazafelé készültünk, egy kóbor kutya el akarta venni a sapkát.

Szerencsére sikeresen átvészeltam a kalandot.

Jó volt otthon megmelegedni.

Rozsnyai Arnold, Szatmárnémeti

◀ Zsura Andrea, Árpád

■ Egy nap tatámmal hóembert készítettünk. Egyre nagyobb lett a hógolyó, közös erővel hamar el is készült. Szeme és a gombok fekete szénből, az orra murokból, a fején szalmakalap, a kezében vesszőseprű, a hátán nagytata rossz mellénye.

Teltek-múltak a napok, a hónapok. A hóember lassacskán elolvadt, nem maradt belőle semmi, csak egy tócsa, benne a murokorr, a széndarabok, a szalmakalap és a nagytata mellénye.

Bács Szidónia Melinda, Étfalva-Zoltán

A krasznai IV. B osztály februári versüzenete:

■ A szeretet a legfontosabb dolog a világon, nincs is annál jobb, hogy szeret a családom. Nem kellene bántsák egymást az emberek, akkor több lenne a világon a szeretet.

Vágási Alexandra

■ Hull a hó, hull a hó, Szánkózni megyünk, Öröm ez nekünk, Farsangot ünnepelünk. Nagyon szeretem a Jégcsapokat verni, Ez a mi örömünk, Táncra perdülünk.

Pap Ingrid

■ Február, február, Vig játék ideje, Jön a hó, jön a hó, Csúszik a szánkó.

Kocsis Róbert Zoltán

■ Február, február, Farsang-hozó február, Lehullott a hó, Szánkóztunk, de jó!

Dimény Napsugár

Stokker Henrietta, Nagyvárad

Dánél Dorottya,
Csíkszereda

■ Egyszer az állatok farsangi bált rendeztek. Meghívták a hollót is, de ő nem akart menni, mert nem volt tarka. Azt mondta a sólyom:

– Szerintem tarka ajándékokat kellene adnunk neki, hátha felvidul, és eljön a bálba.

Mindegyik madár vitt valami tarka tárgyat: a sas festéket, a sólyom koronát, a varjú tarka cipőt, a papagáj tarka ruhát, a vörösbegy tarka zoknit. A holló nagyon örült.

Eljött a bál napja. Mindenki nagyon izgatott volt. Egyszer csak a holló megjelent egy tarka ruhában. A madarak jól mulattak. A holló lett a farsangi bál királynője.

Orbán Stefánia, Brassó

A sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola IV. E osztálya is szeret korcsolyázni:

Korcsolyázni jó móka,
■ Minden gyerek álma.
Siklik már a kisgyerek,
Nem kíméli a jeget.

Ferencz Zsolt

Korcsolyázni ment az osztály,
■ Körbekoriztuk a pályát.
Vonatoztunk, korcsolyáztunk,
A tancival jókat mulatoztunk.

Eördögh Beáta

Korcsolyázni nagyon jó, gyerekek,
■ A kanyarokat igen sebesen veszem.
Sokszor a fenekemen fékezek,
De én nagyon élvezem.

Bálint Soma

Korcsolya, korcsolya,
■ Jeges, csúszós a sora.
Mikor felhúzod a lábadra,
Nagyot esel a pocakodra.
Lassan, lassan megszokod,
A köröket gyorsan ropod,
A jeget koptatod,
Vonatozol jó nagyot.

Borcsa Hunor

Az új korcsolyámmal megtanultam hátrafele menni.
■ Nem is estem olyan sokat.
Este annyira fáradt voltam,
hogy tévélés nélkül elaludtam.

Gábor Zsolt

Csúszkálunk, nevetgélünk,
■ Teát iszunk, korcsolyázunk,
Vonatozunk, meg nagyokat esünk,
Hazajövünk, megpihenünk,
Aztán újra megyünk.

Pataki Anita

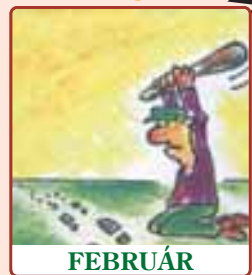
Várom a vasárnap délutánt,
■ Hogy elővehessem a korcsolyát.
Korcsolyázni tanul Dénes,
Megyek utána én es.
Leesünk, és felállnánk,
Ha tudnánk.

Csutka D. Balázs

▲ Lőrincz Rebeka,
Gyergyószárhegy

Vágjátok ki, és
ragasszátok
nevetek mellé
a gyűjtőlapra.

FEBRUÁR

E lap-
szám
támo-
gatója:

Címlap: FORRÓ ÁGNES

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFFSET Kft. Nyomdájában. Ára 2,5 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

a tavalyi farsang legszebb rajzaiból

Slavu Xénia Tamara, Zilah

Vajna Brigitta, Nagyvárád

Erdei Eszter, Szatmár

Borzási Tímea Rebeka, Zilah

Az érkeserői kisiskolások
csoportmunkája

Háttér: Kulcsár Rebeka,
Gyergyószentmiklós